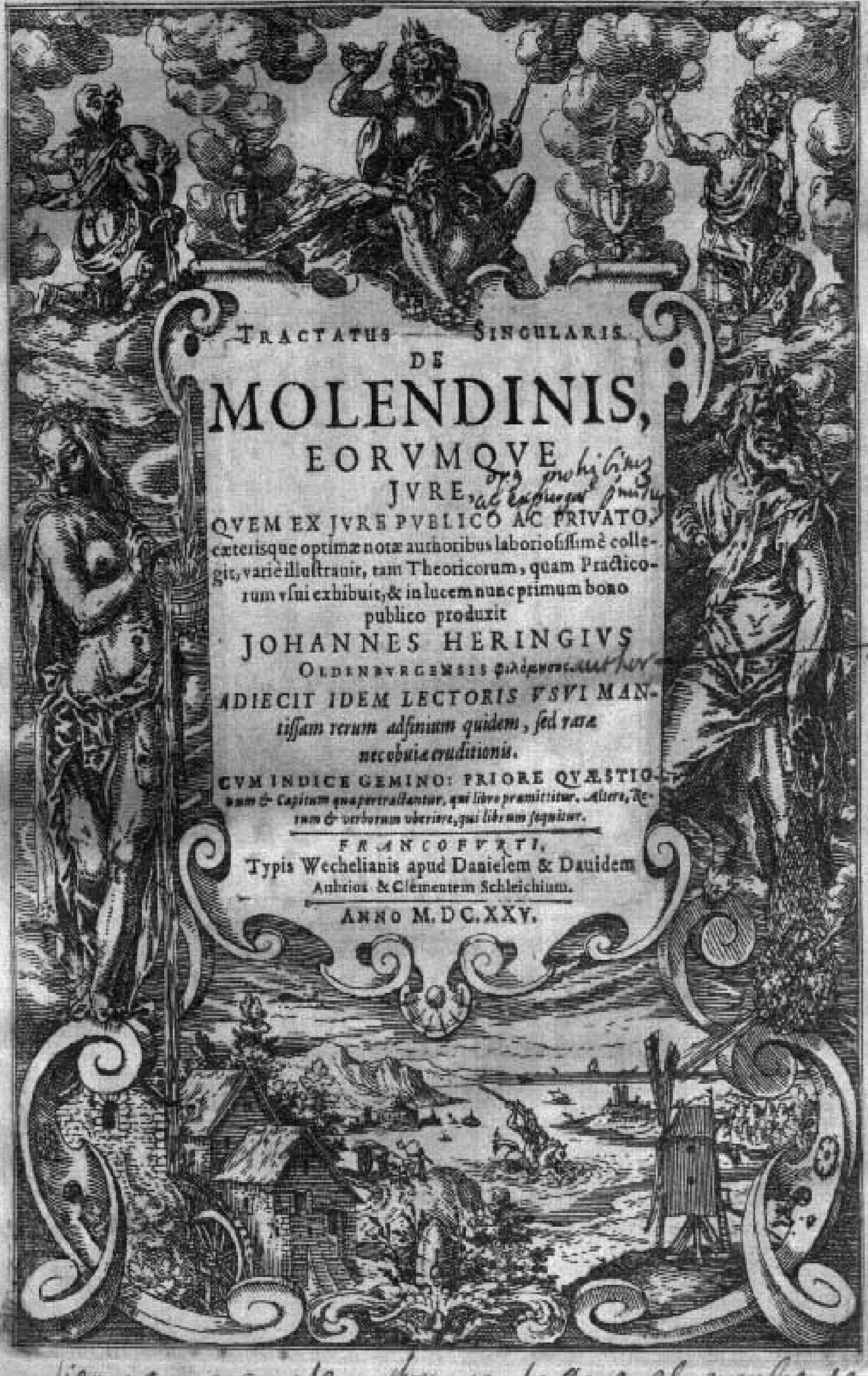

TRACTATUS SINGULARIS

DE MOLENDINIS, EORUMQUE JURE,

QUEM EX JURE PUBLICO AC PRIVATO, cæteriſque optimæ notæ authoribus laborioſiſſimè collegit, variè illuſtrauit, tam Theoricorum, quam Practicorum vſui exhibuit, & in lucem nunc primum bono publico produxit

JOHANNES HERINGIUS OLDENBURGENSIS φιλόμουσος.

ADIECIT IDEM LECTORIS USUI MANTIſſam rerum adfinium quidem, ſed raræ nec obuiæ eruditionis.

CUM INDICE GEMINO: PRIORE QUÆSTIONUM & Capitum quæ pertractantur, qui libro præmittitur, Altero, Rerum & verborum uberiore, qui librum ſequitur.

FRANCOFURTI,
Typis Wechelianis apud Danielem & Dauidem Aubrios & Clementem Schleichium.
ANNO M.DC.XXV.

auth. prohibitus, ab expurgat. [illegible]

autor

damnat.

Siempre que en este author se hallare el nombre de herej[illegible] se debe borrar y esta expurgado conforme al expurgatorio del año de 640. [illegible] por comision del S.to Off.o a [illegible] de Abril de 642. [illegible]

No añade nada el expurgatorio del año de 170[illegible]

UNIVERSITARIA · SALAMANCA

REVERENDISSIMOS, ILLVSTRISSIMOS, CELSISſimos & Generoſiſſimos Principes ac Dominos,

DN. CHRISTIANVM

EPISCOPVM MINDENSEM,

DN. AVGVSTVM

EPISCOPVM RATZEBVRGENSEM,

DN. FRIEDERICVM

SVMMVM PRÆPOSITVM BREMENSEM,

DN. MAGNVM,
DN. GEORGIVM,
DN. JOHANNEM,

Duces Brunouicenſes ac Lunæburgenſes,

FRATRES GERMANOS,

Heredes auitæ virtutis & gloriæ ſtrenuos,

Dominos clementiſſimos, Mæcenates digniſſimos,

OPELLÆ hujus NOVÆ

DEDICATIONE

Publicè compellat, & ſe ſuosque ſubiectiſſimâ cum

deuotione commendat

AVCTOR.

QVÆSTIO PRIMA

AN ARS, SIVE SCIENTIA MOLITORIA SIT HONESTA, NEC NE?

SVMMARIVM.

1 Ciues ab inuicem officijs ſunt diſtinguendi: & perſonæ, ceu digniora, præcedunt rebus & actionibus.

2 Tractatione dignum eſt, quod Cæſarea Maieſtas & Status Imperij ſuâ deliberatione ac pragmaticâ, deciſione dignum cenſuerunt.

3 Molitores tamen ſunt ex nobilioris notæ ciuium numero.

4 Nobiles ut plurimum ſoli ad dignitates adſpirarunt &c.

5 Molitores ad honores non ſunt admittendi, Sed contrarium oſtenditur nu. 17. & ſeqq.

6 Sordidi cenſentur, qui opificia tractant. Et nu. 12.

7 Opifices apud Græcos à conſilio, ab imperio, ab honoribus fuerunt remoti. Vt & apud Hebræos ac Romanos num. 9. & 10.

8 Piſtores in ordinem ſordidorum à Cicerone relati.

11 Octauius Auguſtus deſpectui fuit, quod ipſius auus maternus piſtrinum Ariciæ exercuiſſet &c.

13 Monetarij, die Müntzer/ hodie ſunt melioris conditionis, quam olim. Sed vide num. ſeq. 14.

14 Monetæ ius inter Regalia maiora refertur. Sed quo res, ius, faſque nunc abibunt? Quare, breuis de monetâ hodiernâ excurſus adnectitur.

15 Piſtrini officium inter ſordida munera recenſetur.

16 Piſtores à Perfectiſſimatus dignitate arcebantur.

18 Ars, cuius quæſtus non eſt in plus, neque ſordidus, honeſta eſt exiſtimanda.

19 Molarum inuentio Deorum beneficio attribuitur.

20 Molæ etiam ipſis Dijs vſu adſcriptæ. Vnde Molæ Martis, & quædam alia.

21 Edictum de Infamibus eſt prohibitorium.

22 Pœnæ legum non ſunt extendendæ.

23 Frumentarij, Macellarij, Piſcatores & Coqui ad honeſta officia admittuntur. Ætiologia ponitur nu. 24.

25 Cibum cum homine creauit DEVS: eiusque maxima eſt neceſſitas & vtilitas.

26 Molitoribus ac Piſtoribus omnes indigemus, vtrinque panis ſunt commoda.

27 Molere licet vrgente neceſſitate, etiam feſtis diebus. Sed declara vt nu. 29. an ſummis in feſtis & neceſſitate maximâ?

28 Locus Exodi 20. verſ. 10 cum alijs explicatur.

30 Piſtores Romanorum habuerunt proprium collegium.

31 Piſtorias cauſas feriatis geminis menſibus audire licuit.

32 Agriculturæ ac paſtoritiæ ruſticæq; vitæ laus latè ac variè diffunditur.

33 Molitores noſtrates piſtorum veterum γνήσιοι & veri ſunt ſucceſſores.

34 Piſtores veterum quales olim fuerint.

35 Subrogatum ſapit naturam eius, in cuius locum ſubrogatur: quod pulchrè exornatur.

36 Spurij & re & vitâ honeſti ad ordinem Decurionum aliosque honores admittuntur. Sed contrarium obſeruatur per Germaniam & alias prouincias nu. 37.

38 Legitimitatis documenta edere tenentur Opifices, qui in collegijs, ſocietatibus vel tribubus, vt Innungen/ Zunfften/ Gilden vnd Gaffeln/ ſuſcipi volunt.

σὺν θεῷ καὶ νῷ.

MANTISSA TRACTATVI DE MOLENDINIS

adiecta ab eodem authore

JOH. HERINGIO, AVT.

FRANCOFVRTI,

Typis Wechelianis, apud Danielem & Dauidem Aubrios, & Clementem Schleichium.

ANNO M. DC. XXV.

MANTISSÆ
CAPVT PRIMVM,
Diſſertationem ſiue concluſiones hiſtorico-politico-philologico-iuridicas continens,

DE
CASTRIS
eorumque iure,

vom

Burgrecht.

SVMMARIVM.

1 Occaſio & ratio mantiſſæ huius obiter detegitur.
2 Alia adiungitur, quod molendina ad caſtrorum ſeu burgorum pertinentias communiter referant.
3 Diſputatio auctoris de Iure Caſtrorum integre ponitur in ſeqq.
4 Præfatio illius diſſertationis præmittitur, cum num. reliq.
5 Materiæ quænam ſint tractandæ?
6 A quibus præcipue hoc præſens argumentum, de iure caſtrorum & ganerbinatuum ſit excultum?
7 Prolepſis autoris multiplex circa hanc tractationem.
8 Methodus ab Ordine adcurate loquendo differt.
9 Tractationis huius diſtributio generalis, in nominalem & realem. Illa præcedit, & tria continet.
10 Homonymia primitiuorum Burgi ſiue Caſtri & Caſtrorum, cum nu. ſeq. 11. 12. 13. 14. 17. 18. 19 20. 21 22. 23. 24. 17. 28.
12 Caſtrum an ſe ad inſtar ciuitatis, vrbis ac vniuerſitatis habeat? cum nu. 14. 15. 16. & concluſ. 27. per diſcurſ.
13 Norica caſtra pro vrbe Norimberga apud Güntherum.
15 Caſtrum ceu minor, eccleſia & reſpublica in integrum reſtituitur.
20 Wageuburgk Germanorum vox quid denotet.
21 Caſtrum numero ſingulari, & caſtra numero plurali an differant? item caſtra, burgi, arces, domus nu. 25. caſtrum & caſtellum num. 26.
24 Caſtra maritima pro claſſibus, cum ſimilibus in num ſeqq.
29 Deminutiua ſunt Caſtellum & Caſtella. De iſto hic agitur.
30 Barbacanæ, Cachenettes & Bolwerck quid ſint?
31 Caſtelli homonymiæ, cum num. 32. vbi de receptaculo aquæ, vulgo ein Waſſerſtub dicto: & Caſtella vox ambigua nu. 33.
34 Edictum crudele Hiſpanorum, apud Iudos promulgatum.
35 Deriuata & cognata vocabula Kyllingerus explicat.
36 Etymologiæ caſtri à caſa, h. nu. 36. caſu 37. caſtratione & caſtitate 39.

57 Nihil